

«فرهنگستان» از اهمیت نقش دانشگاه‌ها بعد از کرونا می‌گوید

دانشگاه‌ها بحران کرونا را به فرصت تبدیل می‌کنند؟

ندا افهروی

مترجم

شیوع ویروس کرونا در چند ماهی که گذشت، نگرش دنیا را به گونه‌ای عمیق و اساسی دگرگون کرد. مسائل آشنا برایمان غریب شدند؛ همه چیزهایی که برایمان احساس امنیت می‌آوردند، برایمان خطرناک شدند و تمام قطعیت‌ها جای خود را به شک و شبهه‌ها دادند. بسیاری از کارشناسان در این مدت به این نتیجه رسیدند که بعد از کرونا دیگر دنیا به شکل قبل از خود بر نمی‌گردد. البته به نظر نمی‌رسد این تغییرات موقتی باشد و بخش‌هایی از این بحران تا آینده نیز همراه بشر خواهد بود. به‌رغم اینکه کشش زیادی در دنیا برای برگرداندن همه چیز به شکل قبل از کرونا وجود دارد، اما با توجه به رکود اقتصادی ایجاد شده و موج‌هایی از دگرگونی که در ابعاد مختلف رخ داده به نظر می‌رسد این امر غیرممکن باشد و اگر هم رجعتی در بخش‌هایی از دنیا رخ دهد، اندک خواهد بود. اما از آنجایی که همیشه هیچ چیزی مطلق نیست، می‌توان این تغییرات را در جهت مثبت و به‌عنوان فرصت‌های تازه استفاده کرد و از آنها بهره برد.

تبدیل تغییر به فرصت

«سوزان لی»، معاون رئیس دانشگاه هال انگلیس در گزارشی که برای «تایم» نوشته، می‌گوید: «یکی از حوزه‌هایی که دستخوش این تغییرات شده، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دنیا هستند و با توجه به اینکه بخشی از دانشجویان دانشگاه‌های دنیا را دانشجویان بین‌المللی تشکیل می‌دهند، با شیوع کرونا و تعطیلی مراکز آموزشی، بسیاری از دانشگاه‌ها با کمبود بودجه و درآمد ناشی از ثبت‌نام این قبیل دانشجویان روبه‌رو شده‌اند. دانشگاه‌ها باید بیش از پیش چالش استفاده از تغییرات را به‌عنوان یک فرصت استفاده کنند. تحقیقات مهمی که در این مدت در فضای دانشگاهی روی تولید و کسب و کشف درمان‌هایی برای کرونا انجام شد و آموزش‌هایی که به متخصصان خط اول مبارزه با کرونا داده شد، سهم آموزش عالی از فرصت‌های ایجاد شده در این مدت بوده است. از بحران کرونا گرفته تا شرایط بعد از پایان کرونا، دانشگاه‌ها در خط‌مقدم تحقیق و توسعه در دنیا قرار دارند که قادرند معانی تازه‌ای را به دنیای بعد از کرونا بدهند و به جامعه برای برگشت به زندگی عادی کمک کنند.»

به گفته او، کووید-۱۹ تمام بافت‌های جامعه را دچار چالش کرده است. بسته شدن مدارس و دانشگاه‌ها، قرنطینه مردم در خانه‌ها و رکود کسب‌وکارها و نابودی بسیاری از مشاغل از اثرات این ویروس بود که تعامل انسانی را در قالب فعالیت‌های مجازی محدود کرد. انگیزه برای درک دنیای اطراف، یک رفتار ذاتی انسانی است که در مواجهه با پیچیدگی‌ها، ابهامات و تغییر اطلاعات، می‌توان حوادث را به گونه‌ای با اطلاعات موجود، تجربیات، واکنش‌های عاطفی و خاطرات، درک و تفسیر کرد. زمان‌های بحرانی، نیاز بشر را به درک محیط اطراف تشدید می‌کند که این کار مستلزم طرح پرسش‌های آزادانه است. کنار آمدن با این چالش‌ها نیازمند یک رهبری اصولی، تحقیقات و همکاری و مشارکت گروه‌های بین‌رشته‌ای دانشگاهی است تا در چنین فضایی بتوانند از تمام قابلیت‌های دانشگاه‌ها به‌عنوان یک فضای کاملاً علمی استفاده کنند. معمولاً افراد با این انگیزه وارد دانشگاه می‌شوند که از نظر اجتماعی جایگاه والایی به‌دست آورند و نقش خود را در زندگی شخصی پررنگ‌تر کنند و تأثیر مثبتی در جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، داشته باشند و در نهایت، دنیا را به جای بهتری برای زندگی تبدیل کنند. در حال حاضر هم با توجه به شیوع ویروس کرونا در دنیا و تغییراتی که در دنیا رخ داده، زمان آن رسیده که گام‌ها را فراتر بگذاریم و آینده‌های دیگر بسازیم.

حمایت عمومی، رمز حضور دانشگاه‌ها

با آغاز قرن حاضر، دانشگاه‌های تحقیقاتی دنیا به‌رغم جایگاه اجتماعی خود، با حجم بالایی از مشارکت‌های عمومی همراه بوده و مورد توجه قرار گرفته‌اند. مدیران دانشگاهی در این برهه دریافته‌اند که بیشتر مردم جوامع مختلف درک درستی از نقش اجتماعی موسسات آموزشی و دانشگاه‌ها ندارند. سوالی که در این میان مطرح می‌شود این است که چرا مالیات‌دهندگان از دانشگاه‌های تحقیقاتی حمایت می‌کنند؟ باید گفت موسسات آکادمیک و آموزشی قادر به حل مسائل غیرقابل انتظار هستند، بنابراین رابطه نزدیک آنها با جامعه برای آنها اهمیت بالایی دارد تا از این طریق بتوانند فعالیت‌هایی را انجام دهند که قابل درک‌تر بوده و از حمایت جمعی بیشتری برخوردار باشند. در واقع، این حمایت‌ها کلید اصلی حضور امروز دانشگاه‌ها هستند. ارتباط و مشارکت نزدیک‌تر با هدف پاسخ به نیازهای عمومی و مردمی در کنار آموزش و فعالیت‌های تحقیقاتی، در حقیقت سومین ماموریت دانشگاه‌ها به‌شمار می‌رود که مشارکت‌های دانش‌بنیان و دووجه‌ای را بین دانشگاه‌ها و اصلی‌ترین نقش آفرینان و تأثیرگذاران جامعه دربرمی‌گیرد.

نقش گروه‌های تحقیقاتی دانشگاهی

در دوران شیوع کرونا که دورانی تکرارنشده‌ای برای بشریت بود، فرصتی برای دانشگاه‌ها فراهم آمد تا قریب‌بیشتری با جامعه ایجاد کرده و نقش خود را در کاهش رنج‌های جامعه تاحد توان ایفا کنند. به گزارش تایم، محققان با بررسی اهداف توسعه‌یافتار در کشورهای مختلف، فرصتی طلایی برای دانشگاه‌ها ایجاد کردند تا فعالیت‌های خود را در راستای خلق جامعه‌ای پایدار، هدفمند کنند. دانشگاه ساتوپائولو یکی از دانشگاه‌هایی است که در این ارزیابی مشارکت داشت. واکنش این دانشگاه به چالش‌های موجود در دوران کرونا به این شکل بود که حدود ۲۰۰ گروه تحقیقاتی در بحران کرونا مطالعات تحقیقاتی و پژوهشی خود را بدون وقفه دنبال کردند و حتی پروژه‌های تحقیقاتی جدیدی را در رابطه با کرونا آغاز کردند. تحقیق روی تولید واکسن، تولید و نتایج‌اتورهاهایی بالینی ارزان قیمت، تکمیل

توالی‌های ژنومی ویروسی و بازتولید آزمایشگاهی کرونا ویروس جدید از جمله فعالیت‌های تحقیقاتی گروه‌های مطالعاتی دانشگاه ساتوپائولو به‌شمار می‌رود. علاوه بر این، ۲۰ گروه آزمایشگاهی در این بازه زمانی تلاش کردند پنج مرکز تشخیصی را ساماندهی کنند. این مراکز مجهز به لطف نیروهای داوطلب، قادرند در حال حاضر روزانه ۱۵۰۰ تست کووید-۱۹ انجام دهند. دو بیمارستان متعلق به دانشگاه ساتوپائولو است و دو بیمارستان دیگر هم با ظرفیت سه‌هزار تختخواب به‌تازگی راه‌اندازی شده است که بیمارستان مبتلا به کووید-۱۹ را در بخش‌های جداگانه و ایزوله نگهداری می‌کنند.

تلاش بی‌وقفه جامعه دانشگاهی دانشگاه ساتوپائولو در حمایت از عموم مردم در دوران شیوع کرونا توجه رسانه‌ها و شبکه‌های مجازی را به خود جلب کرده، به طوری که در اقدامی بی‌سابقه تلاش‌های این مرکز آموزشی و اعضای هیات‌علمی آن از رسانه‌های جمعی پخش شده است. در این میان، سایت این دانشگاه به‌عنوان منبعی معتبر برای ارائه اطلاعات مورد نیاز به مردم شناخته شده و با اطلاعات خوبی که در اختیار بازدیدکنندگان از سایت قرار داده، شمار بازدیدهای روزانه از آن سایت تاحد زیادی افزایش یافته است. با توجه به اهداف توسعه‌یافتار سازمان ملل متحد، دانشگاه ساتوپائولو یکی از دانشگاه‌های مهم در پیشبرد تحقیقات و فعالیت‌های آموزشی در دوران کرونایی شناخته شده است.

این مرکز دانشگاهی حتی به‌تازگی با به‌خدمت گرفتن کادر آکادمیک و آموزشی جدید و تازه‌نفس برای برآوردن اهداف توسعه‌یافتار در دل دانشگاه عزم خود را جزم کرده و با این کار به موفقیتی‌هایی هم دست یافته است. از این میان می‌توان به افزایش تولید محصولات پایدار اشاره کرد که توانسته است تغذیه را در برزیل و نقاط دیگر این کشور کاهش دهد. آنها در ارتباط با ملاحظات زیست‌محیطی در پاسخ به سیاست‌های دولت فدرال ابداعاتی نیز داشته‌اند. برزیل در دنیا به‌عنوان قطب تولید انرژی پایدار شناخته می‌شود و هدف آن کاهش سرمایه‌گذاری روی سوخت‌های فسیلی است. هدف دانشگاه ساتوپائولو - که گام بزرگی محسوب می‌شود- بهبود مشارکت دانشجویان از همه

اشار جامعه و با هر موقعیت اقتصادی است. انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۱، قریب به ۵۰ درصد دانشجویان ورودی دانشگاه از بین مدارس دولتی باشند و ۳۷/۵ درصد را هم دانشجویان اقلیت تشکیل دهند.

پیشروی دانشگاه‌های دولتی آمریکا بعد از کرونا

رکود اقتصادی در پی شیوع کووید-۱۹ در جهان، فرصتی را برای موسسات و دانشگاه‌های دولتی فراهم کرده تا فرآیند آموزش را برای تمام دانشجویان قابل دسترس کنند. اساساً، دانشگاه‌های دولتی آمریکا به‌دنبال بحران ناشی از جنگ داخلی در سال ۱۸۶۲ متولد شدند و بعد از آن بود که طرح راه‌اندازی و تاسیس دانشگاه‌های دولتی در هر ایالت آمریکا ارائه شد. این دانشگاه‌های دولتی با هدف آموزش فرزندان والدین طبقه کارگر با هزینه‌ای مناسب و قابل پرداخت برای این قشر از جامعه تاسیس شدند. بعد از جنگ جهانی دوم، دانشگاه‌های دولتی آمریکا در زمینه تحقیقات روند روبه‌رشدی را طی کرد که در نهایت منجر به غلبه آنها بر اروپا و ژاپن شد. تأثیر این دانشگاه‌ها در آموزش عالی آنقدر قابل توجه بود که برنامه‌های استراتژیک پس از جنگ، مشارکت دولت با دانشگاه‌ها را تثبیت کرد که باعث شکل‌گیری بنیاد ملی علوم و موسسه ملی بهداشت آمریکا شد.

جهش دیگر در عصر حاضر و با شیوع کرونا رخ داد که فاجعه عظیمی را برای آمریکا و جهان به‌دنبال داشت. البته این بحران، علاوه بر مشکلات بهداشت عمومی، اقتصاد کشورها را نیز دچار رکود کرد. با اجرای طرح قرنطینه در آمریکا، اقتصاد آن متوقف شد و شمار بیکاری به‌شدت افزایش یافت تا جایی که به بزرگ‌ترین رکود از دهه ۱۹۳۰ تا کنون تبدیل شده است. بسیاری از دانشگاه‌های دولتی آمریکا پیش از شیوع کرونا هم دچار نوسانات مالی بوده‌اند و از وضعیت بغرنج مالی رنج می‌بردند. بعضی از این موضوعات مالی به دلیل کاهش بودجه‌های دولتی به‌وجود آمده بودند و از سوی دیگر، تغییر و کاهش شمار دانشجویان نیز چالش‌های اقتصادی را برای این موسسات آموزش عالی ایجاد کرده بودند. بی‌شک، رکود

اقتصادی ناشی از شیوع کرونا در جهان نابودی این دانشگاه‌ها را تسریع کرده است. آن دسته از دانشگاه‌هایی که از این بحران اقتصادی بعد از بحران جان سالم به‌در می‌برند، در گذر زمان قدرت خود را به‌دست می‌آورند و ماموریت این دانشگاه‌ها و کالج‌ها در روند کنار آمدن با کمبودها و تنگناهای پیش‌رو بیشتر می‌شود و در نهایت به هدف اصلی خود یعنی برآوردن نیازهای اصلی جوامع دست می‌یابند.

در دهه‌های اخیر، تعداد دانشگاه‌های دولتی کمتر شده و به‌راحتی در دسترس قشر ضعیف جامعه نیستند، حتی هزینه‌ها هم از سوی آنها قابل پرداخت نیست. دلایل این امر بسیار زیاد است، اما دو دلیل اصلی وجود دارد؛ یکی دانشجویانی هستند که در این مراکز آموزش می‌بینند، بیشتر دانشگاه‌های دولتی معمولاً با حجم بالایی از دانشجویان بین‌المللی روبه‌رو هستند و با توجه به تنوعی که دیده می‌شود، این دانشجویان معمولاً برای تحصیل در این دانشگاه‌ها شهریه‌های بالایی می‌پردازند که همین امر در افزایش بودجه این دانشگاه‌ها تأثیر مستقیم دارد. اما با شیوع کرونا، عصر طلایی دانشگاه‌های دارای دانشجویان بین‌المللی روبه افول گذاشته است که البته برای آنهایی که به ماموریت اصلی دانشگاه‌های دولتی باور دارند، این خبر خوشایند نیست.

دومین مسأله، نوع آموزشی است که در دانشگاه‌ها به دانشجویان داده می‌شود. دانشگاه‌های دولتی جامع به لحاظ تاریخی طبق روندی ثابت، کلاس‌هایی را با موضوعاتی خاص دنبال می‌کنند. اما دیگر زمان این شیوه تدریس سپری شده و موسسات و دانشگاه‌های آموزش عالی باید هدف خود را روی تأمین تقاضای جامعه متمرکز کنند. شیوع ویروس کرونا در جهان، نیاز جامعه را به داشتن متخصصانی سوق داده است که بتوانند بیماران را درمان کنند، همچنین همه‌گیرشناسانی که بتوانند موارد ابتلا را به‌خوبی ردیابی و شناسایی کرده و متخصصان آماری‌ای که مدل‌های مختلف جمعیتی را ارائه کنند. دانشگاه‌هایی که در حال حاضر و با توجه به شیوع کرونا در خط مقدم ارائه خدمات و تأمین نیازهای جامعه هستند، بعد از پایان این همه‌گیری به‌طور قطع از نظر بودجه‌ای در صدر قرار خواهند داشت.

چارسوی فناوری

آزمایش بالینی واکسن کرونا در استرالیا آغاز شد

به گزارش مهر به نقل از فاکس نیوز، این واکسن در شرکت آمریکایی Novavax تولید شده است. در نخستین مرحله آزمایش بالینی این واکسن ۱۲۰ تا ۱۸۰ تا ۵۹ ساله در شهرهای ملبورن و بریسبن آن را دریافت می‌کنند. پیش‌بینی می‌شود نتایج این آزمایش در جولای ۲۰۲۰ میلادی مشخص شود. استلنی‌سی آر، مدیر ارشد اجرایی «نواواکس» در بیانیه‌ای در این باره نوشت: «تزریق واکسن تولیدی ما به‌نخستین داوطلبان یک دستاورد مهم است و به این ترتیب ما یک گام به‌سمت تولید واقعی واکسنی که با کووید-۱۹ مقابله می‌کند، نزدیک شده‌ایم.» نواواکس یکی از چند شرکت فناوری زیستی است که مشغول توسعه واکسنی برای مقابله با کووید-۱۹ هستند. در حال حاضر دو شرکت مدرنا و BioNTech آزمایش بالینی واکسن‌های خود را آغاز کرده‌اند. واکسن‌هایی که در این شرکت‌ها توسعه یافته، مبتنی بر mRNA است. واکسنی که در نواواکس توسعه یافته، نوع متفاوتی است. این واکسن نسخه‌ای از پروتئین اسپایک ویروس را به‌طور مستقیم به بدن فرد می‌فرستد تا واکنش ایمنی را تحریک کند. فناوری واکسن مذکور تایید شده است و هم‌اکنون از آن برای مقابله با بیماری‌هایی مانند HPV و هپاتیت بی استفاده می‌شود.

کانتینر باری به آزمایشگاه قابل حمل کرونا تبدیل شد

به گزارش مهر به نقل از دیلی میل، گروهی از محققان ادعا می‌کنند می‌توان با کمک کانتینرهای باری آزمایشگاه‌های قابل حمل برای تست ویروس کرونا ساخت. این روشی ارزان برای بررسی ابتلای افراد به کووید-۱۹ است. در همین راستا محققان کالج کینگ لندن موسسه OpenCell.bio با شرکتی به نام OpenTrons Labworks همکاری می‌کنند تا واحدهای رباتیک برای تست سریع ویروس کرونا بسازند. آنها ادعا می‌کنند این نخستین آزمایشگاه کاملی است که می‌توان آن را به‌سرعت در هر نقطه‌ای راه‌اندازی کرد و قابلیت تست و پردازش روزانه ۲۴۰۰ تست را دارد. این سیستم از ربات‌هایی ارزان قیمت برای کنترل مایعات استفاده می‌کند تا وجود ویروس کووید-۱۹ را در نمونه‌های آزمایشگاهی افراد بررسی کند. آزمایشگاه قابل حمل مذکور CONTAIN نام دارد. برای این پروژه یک کانتینر باری با ارتفاع ۴۰ فوت به یک آزمایشگاه با دقت بالا تبدیل شد که قابل حمل و نقل و جابه‌جایی باشد. طراحی این آزمایشگاه به گونه‌ای است که می‌توان آن را به‌سرعت به هر نقطه‌ای انتقال داد. البته این کانتینر باید روی زمین مسطح قرار گیرد و دسترسی به آب و برق نیز داشته باشد.

برگزاری آنلاین سخنرانی‌های دانشگاه کمبریج در ترم آتی

دانشگاه کمبریج اعلام کرد که با توجه به ادامه شیوع کرونا ویروس، تمامی سخنرانی‌های این دانشگاه در سال تحصیلی آتی، به‌صورت آنلاین خواهد بود. به گزارش ایسنا و به نقل از بی‌بی‌سی، پردیس‌های دانشگاه کمبریج با شیوع کووید-۱۹ بسته شدند. بنا به اعلام رسمی دانشگاه کمبریج، این دانشگاه در ترم تحصیلی آینده تمامی سخنرانی‌های خود را به‌صورت آنلاین برگزار خواهد کرد ولی ممکن است تدریس حضوری در گروه‌های کوچک هم انجام شود. دانشگاه کمبریج اعلام کرده که در صورت تغییر در شرایط پروتکل‌های فاصله‌گذاری اجتماعی این دانشگاه مجدداً تصمیماتی اتخاذ خواهد کرد. از ماه مارس سال جاری، تمامی کلاس‌های دانشگاه کمبریج به‌صورت آنلاین برگزار می‌شوند. امتحانات هم به‌صورت مجازی در حال برگزاری است. این اقدام مشابه با تصمیم دانشگاه کمبریج است که گفته‌در ترم تحصیلی آتی، تمامی سخنرانی‌ها به‌صورت آنلاین برگزار می‌شوند. سخنگوی دانشگاه کمبریج در این رابطه گفت: «دانشگاه کمبریج نسبت به توصیه‌ها و آخرین اطلاعات مربوط به شیوع کرونا ویروس مطلع بوده و سازگاری دارد.» وی ادامه داد، تا اتمام شیوع این ویروس، رعایت نکات بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی لازم است. بنابراین دانشگاه تصمیم گرفت که هیچ کدام از سخنرانی‌ها در طول سال، به‌صورت حضوری برگزار نشوند.

تشخیص علائم نابینایی ناشی از دیابت با گوشی هوشمند

محققان دانشگاه بن آلمان در مطالعه اخیر خود موفق به توسعه فناوری نوینی شده‌اند که توسط آن می‌توانند علائم اولیه نابینایی ناشی از دیابت را تشخیص دهند. به گزارش ایسنا و به نقل از گیزمگ، یکی از اثرات مخرب دیابت صدمه‌ای است که می‌تواند به شبکیه وارد کند. دیابت با تخریب رگ‌های خونی در چشم اکنون علت اصلی نابینایی در بزرگسالان مبتلا به این بیماری محسوب می‌شود. یک تیم بین‌المللی از دانشمندان فناوری را توسعه داده‌اند که می‌تواند رتینوپاتی دیابتی را در مراحل اولیه تشخیص دهد. روش آنها استفاده از یک تلفن هوشمند استاندارد به‌عنوان پایه‌ای برای یک روش تشخیصی کم‌هزینه است که می‌تواند تاحد زیادی کیفیت مراقبت از بیماران مبتلا به این بیماری را در مناطق در حال توسعه بهبود بخشد. رتینوپاتی دیابتی عارضه‌ای ناشی از دیابت است که به‌دلیل تغییرات ایجاد شده در رگ‌های خونی رخ می‌دهد. وقتی عروق خونی در شبکیه آسیب می‌بینند ممکن است باعث نشت مایع یا خون شده یا منجر به رشد شاخه‌های عروقی شکننده و کلاف‌مانند و باعث تخریب شبکیه شود. در نتیجه تصویری که شبکیه به مغز می‌فرستد، تاری یا کج و معوج می‌شود. رتینوپاتی دیابتی یکی از علل اصلی کاهش دید است.